

BİR KAHRAMANLIK DESTANI: MİLLÎ MÜCADELE

- **1881** yılında **Selânik**'te doğan **Mustafa Kemal**, askerî okullardaki eğitimini tamamladıktan sonra 1905 yılında ordudaki görevine başladı. İlk görev yeri Şam'daki 5. Ordu'dur.
- Onun askerlik hayatına adım attığı yıllarda Osmanlı Devleti büyük tehditlerle karşı karşıya bulunuyordu. Sömürgeci Avrupa devletleri Osmanlı topraklarını paylaşma konusunda anlaşmışlardı.
- İlk askeri başarısını 1911'de Trablusgarp Savaşında İtalya'ya karşı kazanan **Mustafa Kemal**, 1914'ten 1918 yılına kadar süren **Birinci Dünya Savaşı'nda da çeşitli cephelerde görevler yaptı.**
- Mustafa Kemal, Birinci Dünya Savaşında önce **Çanakkale Cephesinde**, sonra **Kafkas Cephesinde** daha sonra ise **Suriye Cephesinde** görev yapmıştır.
- Çanakkale Cephesi'nde kazandığı zaferden dolayı halk arasında **"Anafartalar Kahramanı"** olarak tanındı.
- **Osmanlı Devleti 30 Ekim 1918'de İtilaf Devletleri ile imzaladığı Mondros Ateşkes Antlaşması**'yla bağımsızlığını ve kendini savunma imkânlarını kaybetti. **İngiltere, Fransa ve İtalya**, Mondros Ateşkes Antlaşmasına dayanarak terhis edilen (dağıtılan) ordumuzun silahlarına el koydu. Limanlarımızı, demir yollarımızı ve telgrafhanelerimizi denetimleri altına alıp **topraklarımızı işgal ettiler.**
- Mustafa Kemal, ülkemizin uğradığı bu felaket karşısında ümidini kaybetmedi. **"Geldikleri gibi giderler."** diyerek işgalcilerin yurdumuzdan kovulacağına olan inancını dile getirdi.
- **Mustafa Kemal, 19 Mayıs 1919'da** Millî Mücadele'yi başlatmak üzere **Samsun'a gitti.**
- Anadolu'ya geçen Mustafa Kemal, ilk iş olarak arkadaşlarıyla **millî bilinci uyandırmaya** çalıştı. Bu amaçla **Havza Genelgesi** ve **Amasya Genelgesi**ni yayımlayarak Türk milletine yurdumuzun içinde bulunduğu durumu ve kurtuluş yolunu anlattı. Halktan, işgallere karşı protesto mitingleri düzenlemesini ve mücadele etmesini istedi.
- Başkanı seçildiği **Erzurum Kongresi'nde vatanın bölünmez bir bütün olduğunu** vurguladı. **Sivas Kongresi'nde ise millî cemiyetleri tek çatı altında toplayarak birlik ve beraberliği sağladı.**
- **Mustafa Kemal**, Erzurum ve Sivas Kongrelerini yaptıktan sonra **Ankara'ya geldi.**(27 Aralık 1919)
- **23 Nisan 1920'de** Türk milletinin içinden seçerek Ankara'ya gönderdiği vekillerle birlikte **Büyük Millet Meclisini** açtı. Böylece **Ankara, Millî Mücadele'nin merkezi hâline geldi.** Mustafa Kemal Büyük Millet Meclisi başkanlığına seçilerek Millî Mücadele'nin lideri oldu.

KURTULUŞ SAVAŞINDA CEPHELER

DOĞU CEPHESİ

- Bu cephede Doğu Anadolu'yu işgal eden **Ermenilerle** savaştık.
- İtilaf Devletleri, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Doğu Anadolu'da bir Ermeni Devleti kurmak için harekete geçti. Ermeniler de İtilaf Devletlerine güvenerek 1920 yılı ortalarında Doğu Anadolu'ya girdiler. O günlerde bölgedeki tek düzenli birliğimiz Kâzım Karabekir Paşa'nın komuta ettiği Erzurum'daki **15. Kolordu** idi.
- **Doğu Cephesi komutanı Kazım Karabekir'dir.**

www.sosyalciniz.net

- **Kâzım Karabekir, Doğu Anadolu'ya giren Ermenileri yenilgiye uğrattı.** Bu cephedeki savaş BMM Hükûmetinin Ermenistan ile imzaladığı **Gümrü Antlaşması**'yla sona erdi.(3 Aralık 1920)
- **Gümrü Antlaşması TBMM'nin (Ankara Hükûmetinin) uluslararası alanda kazandığı ilk siyasi başarıdır.**

GÜNEY CEPHESİ

- Bu cephede güney illerimizi işgal eden **Fransızlar** ile savaştık.
- Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından **güney illerimiz önce İngilizlerin daha sonra da Fransızların işgaline uğradı.**
- **Adana, Maraş, Antep ve Urfa**'ya giren **Fransızlar** bölgede yaşayan Ermenilerle iş birliği yaptılar. Fransızlar tarafından silahlandırılan Ermenilerin saldırıları üzerine **Türk milleti Kuvayı Milliye birlikleri oluşturarak kendini savundu** ve yiğitçe mücadele ederek işgalcileri topraklarından çıkardı.
- Güney Cephesi'ndeki kurtuluş mücadelesinde erkeklerin yanında kahraman Türk kadınları da görev üstlenmiştir. Bunlardan biri de Adana'yı işgal eden Fransız kuvvetlerine karşı savaştan Osmaniyeli **Tayyar Rahmiye Hanım**'dır.
- Güney Cephesi'ndeki millî kahramanlarımızdan biri de **Maraş'ta düşmana ilk kurşunu atarak kurtuluş mücadelesini başlatan Sütçü İmam**'dır (1871 - 1922).
- Millî Mücadele günlerinde işgale uğrayan güney illerimizden bir diğeri **Urfa** idi. Urfa'da direniş ruhunu ateşleyen kişi **Ali Saip Bey** oldu.
- Millî Mücadele'de Güney Cephesi'nin en şiddetli çarpışmaları **Antep**'te yaşanmıştır. **Şahin Bey**, Antep savunması sırasında canını bu vatan uğruna feda eden kahramanlarımızdan biridir.
- TBMM düşmana karşı gösterdikleri kahramanlık ve yiğitlik nedeniyle **Antep'e "Gazi", Maraş'a "Kahraman", Urfa'ya ise "Şanlı"** unvanlarını verdi.
- Güney Cephesi'ndeki mücadeleler Sakarya Savaşına kadar devam etti. Sakarya Zaferinin ardından **Fransızlar, TBMM Hükûmeti ile Ankara Antlaşması'nı imzalayıp işgal ettikleri yerlerden çekildiler.** (20 Ekim 1921)

BATI CEPHESİ

- Bu cephede Batı Anadolu'yu işgal eden **Yunanlılar** ile savaştık.
- Kurtuluş Savaşı sırasında mücadele ettiğimiz işgal güçlerinden biri de Yunanlar idi. **Yunanlar 15 Mayıs 1919'da İzmir'e asker çıkardılar.** Ardından da Ege'nin iç kesimlerine doğru ilerlemeye başladılar. Böylece Batı Cephesi açılmış oldu.
- **İzmir'in işgaline karşı ilk tepki gösteren kişi gazeteci Hasan Tahsin**'dir. İzmir'de yayımlanan **Hukuk-u Beşer (İnsan Hakları)** gazetesinin başyazarı Hasan Tahsin, 15 Mayıs 1919 sabahı İzmir'e çıkan Yunan askerlerine ilk kurşunu atmış ve çıkan çatışmada şehit düşmüştür.
- İzmir'in işgali yurt genelinde düzenlenen mitinglerle protesto edildi. Ege'de halk Yunanların ve yerli Rumların saldırılarına karşı Kuvayı milliye birlikleri kurdu. Her yaştan eli silah tutan gönüllülerce kurulan bu birliklerin liderliğini **Yörük Ali Efe** halk kahramanları üstlendi.

www.sosyalciniz.net

- Batı Anadolu'daki Yunan ordusunun ilerleyişini ilk zamanlarda Kuvayı milliye birlikleri durdurmaya çalıştı. **Kuvayı Milliye'nin yetersiz kalması üzerine** BMM tarafından **Batı Cephesi Komutanlığı** adıyla **düzenli ordu birlikleri kuruldu**.
- Batı Cephesi Komutanlığına önce Ali Fuat Paşa daha sonra da **Albay İsmet Bey** atandı.
- Albay İsmet Bey komutasındaki düzenli ordu birlikleri Batı Cephesi'ndeki ilk başarılarını İnönü Savaşlarında kazandı.
- **I. ve II. İnönü Savaşları Türk milletinin TBMM'ye ve düzenli orduya güvenini artırdı.** Mustafa Kemal, İsmet Paşa'ya çektiği kutlama telgrafında *"Siz orada yalnız düşmanı değil milletin ters giden talihini de yendiniz."* diyerek kazanılan zaferlerin önemini vurguladı.
- İnönü Savaşlarında geri püskürtülen Yunan Ordusu, 10 Temmuz 1921'de **Kütahya ve Eskişehir** üzerinden Ankara'ya doğru hücumla geçti. **Ordumuz başarısız oldu.**
- TBMM Başkanı Mustafa Kemal, güçlü Yunan taarruzu karşısında kayıp vermemek için ordumuzu Sakarya Nehri'nin doğusuna çekti. Bunun üzerine Afyon, Kütahya ve Eskişehir Yunan işgaline uğradı.
- Bu zor günlerde TBMM tarafından **Başkomutanlığa** getirilen **Mustafa Kemal Paşa**, çıkardığı **Tekalif-i Milliye Emirleri** ile **ordumuzun ihtiyaçlarını karşıladı**.
- Türk milleti büyük fedakârlık göstererek elinde ne varsa orduya verdi.
- **Sakarya Meydan Muharebesi** 23 Ağustos 1921'de Yunan Ordusunun hücumuyla başladı. 22 gün geceli gündüzlü devam eden bu büyük savaş Türk Ordusunun zaferiyle sonuçlandı.
- Sakarya Meydan Savaşının kazanılması sonrası **TBMM Mustafa Kemal Paşa'ya "Mareşal"** rütbesini ve **"Gazi"** unvanını verdi.
- Sakarya Zaferi'nin kazanılmasında cephedeki Mehmetçik kadar cephe gerisinde mermi taşıyan insanlarımızın da önemli payı vardır. O günlerde İstanbul'dan gizlice ele geçirilen silah ve cephaneler Kastamonu'nun Karadeniz kıyısındaki ilçesi İnebolu'ya oradan da Ankara'ya taşınıyordu. **"İstiklal Yolu"** adı verilen bu güzergâhtaki en büyük fedakârlığı kadınlar üstleniyordu. Onlardan biri de Kastamonulu **Şerife Bacı** idi.
- **Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, Sakarya Zaferi'ni kazandıktan sonra düşmanı yurttan kesin olarak atmak için harekete geçti.** Türk Ordusunu asker sayısı, silah ve cephane bakımından güçlendirerek taarruz hazırlıklarına hız verdi. Bu hazırlıklar sırasında onun en yakın yardımcılarının biri **Genelkurmay Başkanı Fevzi (Çakmak) Paşa** oldu.
- Başkomutan Mustafa Kemal, hazırlıkların tamamlanmasının ardından **26 Ağustos 1922'de** taarruz (saldırı) emrini verdi. Türk ordusu **30 Ağustos'ta** Yunan ordusunu Dumlupınar'da kuşattı.
- Tarihe **Başkomutanlık Meydan Muharebesi** olarak geçen bu savaş Yunan ordusunun ağır yenilgisiyle sonuçlandı. Bundan sonra Mustafa Kemal'in **"Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!"** emrini alan **Türk ordusu 9 Eylül'de İzmir'e girdi.** Oradan da Boğazlar bölgesine ve İstanbul'a doğru yürüyüşe geçti. Bunun üzerine savaşı göze alamayan İtilaf Devletleri Türk hükûmetine ateşkes teklifinde bulundu.
- **İtilaf Devletleri ile TBMM Hükûmeti** arasında 11 Ekim 1922'de **Mudanya Ateşkes Antlaşması** imzalandı. Bu antlaşmayla işgal altındaki **Boğazlar, İstanbul ve Doğu Trakya savaş yapılmadan kurtarıldı.**